

GSF-ORTAK02 ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Kanıtla dayalı öz yansıtma, hedef belirleme ve geri bildirim esasları

Belge kodu	GSF-ORTAK02	Belge niteliği	Açıklama, uygulama ve değerlendirme esasları
Belgenin işlevi. Bu belge öğrencinin kendisine not vermesini veya memnuniyetini ölçmeyi amaçlamaz; öğrenme çıktıları karşısındaki gelişimini somut kanıtlarla çözümlemesini, güçlü ve gelişime açık yönlerini belirlemesini ve bir sonraki öğrenme adımını planlamasını sağlar.			

1. AMAÇ

Öz değerlendirme; öğrencinin kendi öğrenme sürecini, ürettiği çalışmaları ve elde ettiği sonuçları önceden açıklanmış ölçütlere göre incelemesi; yargısını somut kanıtlarla gerekçelendirmesi ve gelişim hedefi belirlemesi yöntemidir. Öğrencinin yalnız 'iyi yaptım' veya 'zorlandım' demesi değil, hangi karar, ürün, geri bildirim veya performansın bu sonuca dayanak olduğunu açıklaması beklenir.

Güzel Sanatlar Fakültesinde öz değerlendirme; sanatsal/tasarımsal üretim, kuramsal öğrenme, proje, portfolyo, sunum, grup çalışması, staj ve dönem sonu gelişim süreçlerinde öğrenme sorumluluğunu ve üstbilişsel farkındalığı güçlendirmek için kullanılabilir. Form, öğrencinin öz beyanını tek başına başarı notuna dönüştürmez; uygun dış değerlendirme ve süreç kanıtlarıyla birlikte yorumlanır.

2. KAPSAM

Bu belge aşağıdaki öğrenme ve değerlendirme süreçlerinde kullanılabilir:

- Ders veya ünite başında hazırlanış ve hedef belirleme çalışmaları,
- Ara kritik, taslak, prova, süreç ve geri bildirim sonrasındaki gelişim değerlendirmeleri,
- Ürün, proje, portfolyo, sunum, performans ve dönem sonu değerlendirmeleri,
- Grup çalışması ve mesleki uygulamada öğrencinin kendi rol ve katkısını incelemesi,
- Öğrenme günlüğü, yansıtıcı rapor ve kişisel gelişim planı uygulamaları.

GSF-ORTAK02 öğrencinin yalnız kendi öğrenmesini ve katkısını değerlendirmesi içindir. Bir akranın değerlendirilmesinde GSF-ORTAK03, öğretim elemanı gözleminde GSF-ORTAK01, grup süreci ve ortak çıktının değerlendirilmesinde GSF-ORTAK04 kullanılır. Öz değerlendirme, ders memnuniyet anketi veya öğretim elemanı değerlendirmesi değildir; doğru cevabı tahmin ettiren ya da öğrenciyi kendisini yüksek puanlamaya zorlayan bir işleme dönüştürülmez.

3. DEĞERLENDİRME ESASLARI

Ölçüt	Açıklama
Yöntemin niteliği	Öğrenci kendi öğrenme sürecini ve sonucunu ilan edilmiş ölçütler karşısında inceler, yargısını kanıtlarla açıklar ve gelişim adımı belirler.
Referans ölçüt	Öğrenci kendisini sınıf arkadaşlarıyla değil ders öğrenme çıktıları, görev ölçütleri ve önceki kanıtlarıyla karşılaştırır.
Kanıt	Çalışma/ürün, eskiz-taslak, sınav yanıtı, süreç kaydı, geri bildirim, görev teslimi, prova veya rol katkısı gibi doğrulanabilir kanıt gösterilir.
Yanıt biçimi	Dereceleme ölçeği kullanılabilir; ancak her temel yargı kısa gerekçe, örnek ve geliştirme önerisiyle desteklenir.
Dürüstlük ve güven	Öğrenci, cezalandırılma veya yüksek puan elde etme kaygısıyla değil gerçekçi yansıtma için bilgilendirilir; kişisel açıklamalar amaç dışı kullanılmaz.
Puan ilişkisi	Öz değerlendirme puana girecekse öğrencinin kendisine verdiği düzey değil, yansıtmanın ölçütlerle ilişkisi, kanıtı ve gelişim planının niteliği değerlendirilir.
Dış değerlendirme	Öz değerlendirme öğretim elemanı, jüri, ürün, gözlem veya süreç değerlendirmesinin yerine geçmez; farklılıklar öğrenme görüşmesi için veri sağlar.
Öz değerlendirme sonucu	Sonuç; güçlü yön, gelişime açık yön, kanıt ve zamanlı eylem içeren bir gelişim özeti oluşturur; ders başarı notu ayrıca belirlenir.

4. ÖZ DEĞERLENDİRME TASARIM İLKELERİ

Öz değerlendirme görevi ve soruları hazırlanırken aşağıdaki ilkeler birlikte gözetilir:

- **Amaç açıklığı:** Öğrencinin neyi, hangi zaman aralığını ve hangi kanıtları değerlendireceği açıkça belirtilir; genel ve sınırsız 'kendini değerlendir' yönergesinden kaçınılır.
- **Ölçüt dili:** Ölçütler öğrenci tarafından anlaşılabilir, davranış ve ürün göstergeleriyle açıklanmış biçimde sunulur; öz değerlendirmeden önce örnek düzeyler birlikte incelenebilir.
- **Kanıt zorunluluğu:** Her önemli yargı için en az bir çalışma, karar, geri bildirim, tarihli süreç kaydı veya somut örnek istenir; yalnız duygu ve niyet beyanı yeterli sayılmaz.
- **Denge:** Form yalnız eksik aramaya veya memnuniyet bildirmeye yönelmez; güçlü yön, güçlük, kullanılan strateji, geri bildirimden yararlanma ve sonraki adımı birlikte sorgular.
- **Gerçekçi kalibrasyon:** Öğrenciye örnek performanslar ve düzey tanımları gösterilerek aşırı yüksek/düşük öz yargının azaltılması desteklenir; farklar cezalandırma konusu yapılmaz.
- **Eylem hedefi:** Gelişim hedefi belirli, uygulanabilir, kanıtlanabilir ve zamanlı kurulur; 'daha çok çalışacağım' gibi belirsiz niyetler somut adıma dönüştürülür.
- **Erişilebilir yanıt:** Yazılı metin, sesli/görsel günlük, işaretli rubrik ve kısa görüşme gibi eşdeğer yollar kullanılabilir; ifade biçimi öğrenme çıktısı değilse puanlamayı etkilemez.
- **Mahremiyet:** Öğrenciden eğitim amacıyla ilgisiz özel yaşam, sağlık veya kimlik açıklaması istenmez; hassas beyanların paylaşım ve saklama sınırı önceden açıklanır.

5. DEĞERLENDİRME VE GERİ BİLDİRİM İLKELERİ

Öz değerlendirme yanıtları, öğrencinin kendisine verdiği düzeyden çok yansıtmanın niteliği ve öğrenmeye dönük kullanımı üzerinden ele alınır:

- **Ölçüt ile ilişki:** Öğrencinin açıklamasının ders öğrenme çıktısı ve görev ölçütleriyle bağlantısı değerlendirilir; genel başarı veya başarısızlık beyanı tek başına sonuç sayılmaz.
- **Kanıtın uygunluğu:** Gösterilen kanıtın güncel, ilgili ve yargıyı gerçekten destekler nitelikte olup olmadığı incelenir; kanıtın kusur içermesi dürüst yansıtmayı değersizleştirmez.
- **Yansıtma derinliği:** Öğrencinin ne yaptığını sıralamasının ötesinde neden-sonuç ilişkisi kurması, kullandığı stratejiyi ve geri bildirim etkisini açıklaması dikkate alınır.
- **Öz ve dış değerlendirme farkı:** Belirgin farklar otomatik olarak yanlış beyan veya başarısızlık sayılmaz; ölçüt anlayışı, kanıt seçimi ve beklenti farkı öğrenciyle görüşülerek açıklığa kavuşturulur.
- **Hedefin uygulanabilirliği:** Gelişim hedefinin öğrenci kontrolünde olması, gerçekçi zaman ve kaynak içermesi ve sonraki çalışmada izlenebilir kanıt üretmesi beklenir.
- **Puanlama sınırı:** Öz değerlendirme puanlanıyorsa dürüstçe zayıflık belirtmek cezalandırılmaz; puan, öz farkındalık, gerekçe, kanıt ve planlama kalitesine verilir.
- **Öğretim elemanı geri bildirimi:** Geri bildirim öğrencinin yargısını onaylama/çürütme yerine güçlü kanıtı, gözden kaçan noktayı ve hedefi iyileştirecek somut öneriyi gösterir.
- **İzleme:** Belirlenen hedef, sonraki öz değerlendirme veya ara görüşmede yeniden ele alınır; form doldurulup bırakılan tek seferlik bir işlem hâline getirilmez.

6. UYGULAMA NOTLARI

Bu bölüm, öz değerlendirmenin güvenli bir öğrenme ortamında uygulanması, geri bildirimle geliştirilmesi ve kayıt altına alınmasına ilişkin esasları açıklar.

6.1. Uygulama öncesi

- Amaç, değerlendirilecek dönem/çalışma, ölçütler, kanıt örnekleri, yanıt biçimi ve puana etkisi öğrenciye açıklanır.
- Öğrencilerle kısa bir örnek öz değerlendirme yapılarak betimleyici kanıt ile genel kanaat arasındaki fark gösterilir.
- Puanlanacaksa öğrencinin kendisine verdiği puan değil, yansıtma ve kanıt kalitesinin hangi ölçütlerle değerlendirileceği ilan edilir.

6.2. Geri bildirim ve hedef izleme

- Öz değerlendirme, ilgili çalışma ve öğretim elemanı geri bildirimiyle birlikte ele alınır; öğrenciye kısa bir geliştirme görüşü verilir.
- Öğrenci bir veya iki öncelikli gelişim hedefi seçer; hedef için eylem, kaynak, süre ve başarı kanıtı belirler.
- Bir sonraki uygulamada önceki hedefe ilişkin ilerleme sorulur ve gerçekleşmeyen hedef için neden/strateji yeniden düzenlenir.

6.3. Belgelendirme, arşiv ve itiraz

- Öz değerlendirme formu veya dijital kaydı, ilgili kanıt referansları, öğretim elemanı geri bildirimi ve gelişim hedefi ders dosyasında uygun süreyle saklanır.
- Hassas kişisel açıklamalar sonuç çizelgesine aktarılmaz; erişim eğitimsel amaç ve yetkiyle sınırlandırılır.
- Puan itirazında öğrencinin kendisine verdiği düzey değil, ilan edilmiş yansıtma ölçütleri, sunulan kanıt ve hesaplanan katkı incelenir.

Temel ilke. Öz değerlendirme, öğrencinin kendisine not vermesi değil; öğrenme kanıtlarını ölçütlerle okuyarak neyi neden başardığını, nerede zorlandığını ve bir sonraki adımda ne yapacağını açıklamasıdır.